

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR**

21 iulie 2026

Probă scrisă

LIMBA ȘI LITERATURA ROMANI MATERNĂ

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de patru ore.

Drabaren o təksto thaj xramosaren nùmaj rromanes so mangel pes and-e pučhimata dine maj tele!

Sas jekhvar jekh barvalo balamno, kaj sas les trin čhaja. And-jekh dīves, maj anglal te 3al palal bikinipnasqe bută, pučhlās le čhajan so kamen te anel lenqe. E maj bari manglās lesθar te anel laqe miriklă, e maškarutni čhaj manglās jekh angrustik, thaj i tikni phendās:

– Te anes vi manqe jekh pendexlinăqi krănga.

O balamno gelās thaj palal so agorisardās pesqe bută, kindās e bare čhajaqe mārīklă, e maškarutnăqe jekh angrustik.

Kana boldās pes khere, andar jekh veś, andās pesqe godăθe kaj i tikni čhaj manglās jekh pendexlinăqi krănga. Dās pes tele andar o vurdon te phagel jekh ranik. Andar jekh dikhel jekh pendexlinăqi krănga p-i savi sas sovnakutne pendexa. Cirdās i krănga tele thaj phaglās la. Jekhaθar inkilās, sar andar i phuv, jekh ričhino, astardās le balamnes e vastesθar thaj phendās lesqe:

– Sosθar phaglăn mirri krănga? Kadaja pendexlin si mirri! Akana xava tut!

O balamno trašajlās thaj phendās lesqe:

– Me phaglem kadaja krănga vaś mirri tikni čhaj. Voj manglās jekh kasavi krănga.

– 3a khere, tha` inker godăθe: o jekhto ženo savo inkłōla anglal tuθe kana areses khere, kodoles des les manqe.

O balamno gelāsθar. Sar areslās and-i bar, i jekhto kaj avilās lesθe sas i tikni čhaj. O balamno andās pesqe godăθe palal o solax dino karing o ričhino thaj lesqe punre kovlărde pen. Phendās savorrenqe e ričhinesθar thaj sa astarde te roven.

– Na roven, phendās lesqi romni, žanav me so si te keras. Kana avela o ričhino palal amari čhaj, ame arakhasa e bakrăresqe čhaja thaj dasa la.

And-jekh dīves, o ričhino avilās k-o balamno kaj te lel lesqe čhaja.

– Avilem palal mirro kamipen! De man e čhaja!

I daj arakhlās e bakrăresqe čhaja thaj dās la e ričhinesqe.

P-o drom karing o veś, o ričhino dās pesqe săma ke vov sas xoxavdo. O ričhino boldās pes k-o kher le balamnesqe thaj phendās:

– Xoxavde man, den man e lačhe čhaja!

Dikhindoj kadaja butī, i maj tikni čhaj manglās te 3al voj e ričhineça.

Atunc, e čhajaqe dada line la and-e angală, cuminde la thaj dine la k-o ričhino.

Palal jekh vrăma, so-ël duj aresle and-jekh baro veś. O ričhino dās pes tele andar o vurdon thaj, paśal jekh pendexlin, telal e patră sas garavdo jekh udar. Vov putardās o vudar thaj phendās e čhajaqe:

– Haj palal manθe!

I čhaj izdralas daraθar thaj gelās palal o ričhino. Kothe, arakhlās jekh barvalo kastelo. Savorre thanesθe sas duda, mūzika, manuśa šukar xurăvde, save denas laqe „Lačho dīves!”, thaj paśal laθe – jekh thagarorro. O thagarorro paśovel e čhajaθar thaj phenel laqe:

– Na sem ričhino, sem thagarorro thaj kamav te prandisarav man tuça. Tu san jekh čhaj kaj si tut jekh šukar vi lačho gi. Tire kamipnaça phaglăn o drabaripen savo kerdās man ričhino. Nais tuqe vaś tiro alosaripen!

Von akharde e čhajaqe daden thaj kerde baro abăv. Savorre živde baxtale lośale.

(E pendexlinăqi krănga - adaptăcia thaj o amboldipen kerde kaθar i Noëmi Kordovăn palal o Lev Tolstoj)

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. Xramosaren savo si o titulo, o autòro thaj e personàžurà andar o dino tèksto! **3 pùntkurà**
2. Ambolden rumunikanes e anglutne 12 rèndurà andar o tèksto dino maj opre! **6 pùntkurà**
3. Nakhaven i sintàgma **i tikni čhaj** andar le savorre 8 kèzurà (nominativo, akuzativo, genitivo, dativo, lokativo, ablativo, sociativ-instrumentàlo vi vokativo), vi ka-o jekhipen, vi ka-o butipen! **8 pùntkurà**
4. Den i paradigma e kernavnàqi/ e verbosqi **3al** ka-e savorre vaxta e indikativone modosqe (o akanutno vaxt, o avutno vaxt, o imperfèkto, o nakhlo vaxt thaj o po but sar perfèkto vaxt)! **10 pùntkurà**
5. Alosaren andar o dino tèksto trin zuvlikane substantivurà! Xramosaren and-e save kèzurà si von! **3 pùntkurà**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Xramosaren, and-e 15-20 rèndurà, palal **Sosθar si importànto e paramicengo siklāripen ka-e òre e rromane čhibăqe?** **15 pùntkurà**

E pùntkurà avena dine kadjal:

- a) Kana sikavena sosθar si importànto te siklāras le siklōvnen e paramiça; **5 pùntkurà**
- b) Kana palal duj rromane paramiçàrà thaj palal lenqe literàro kreàcie; **4 pùntkurà**
- c) Kana vakārena palal štar tème save utilizisaren pen/ vakāren pen and-e paramiça. **4 pùntkurà**
- d) Kana tumaro xramosaripen si laçho: na si kerde gramatikàlo, leksikàlo vi puntuaciaqe doša. **2 pùntkurà**

2. Xramosaren, and-e 15-20 rèndurà, so tume xatāren andar o mothovipen: **Save si e valòre andar o Rromanipen? Sikaven palal duj literàro tèksturà anda save vakāren pen palal kadala valòre. Sar d-ašti te siklāras le siklōvnen kadala valòre?** **15 pùntkurà**

E pùntkurà avena dine kadjal:

- a) Kana sikavena save si e valòre andar o Rromanipen; **5 pùntkurà**
- b) Kana xramosarena palal duj literàro tèksturà anda save vakāren pen palal kadala valòre; **4 pùntkurà**
- c) Kana vakārena palal štar àkie andar save te siklāras le siklōvnen e valòre andar o Rromanipen. **4 pùntkurà**
- d) Kana tumaro xramosaripen si laçho: na si kerde gramatikàlo, leksikàlo vi puntuaciaqe doša. **2 pùntkurà**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Keren jekh butăqi fiša savi šaj te utilizisaren/ labāren la ka-e klasaço kotor **O numeràlo/ i ginavni, i šovto klàsa!** And-i kadaja butăqi fiša trebal te avel tumen 5 mangimata/ klasaçe bută **10 pùntkurà**

E pùntkurà avena dine kadjal:

- a) Kana respektisaren le mangimatenço gin: 5 klasaçe bută; **1x5=5 pùntkurà**
- b) Kana le mangimaten si len jekh zāntrikano/ štincifiko koncinùto/ ander; **2 pùntkurà**
- c) Kana tumaro xramosaripen si laçho: na si kerde gramatikàlo, leksikàlo vi puntuaciaqe doša. **2 pùntkurà**
- d) Kana avela tumen jekh šukar vi ordonisardo xramosaripen **1 pùntko**

2. Vakăren, and-e 20-30 rëndură, palal **Sar siklăren le siklövnen jekh epikano tèksto? Save si e siklăripnasqe etàpe? D-ašti te vakăren sar keren o siklăripen e tektosqo dino maj opre „E pendexlinăqi krănga - adaptăcia thaj o amboldipen kerde kaθar i Noèmi Kordovàn palal o Lev Tolstòj”.** **12 pùntkură**

E pùntkură avena dine kana:

- a) sikavena save si e etàpe tire lekciaqe; **4 pùntkură**
- b) xramosarena palal e mètode save utilizisaren len; **3 pùntkură**
- c) vakărena palal e didaktikane materiàlură/ maškara utilizisarde; **2 pùntkură**
- d) sikavena sar keren e siklövnenqi evaluàcia; **2 pùntkură**
- e) tumaro xramosaripen si lacho: na si kerde gramatikàlo, leksikàlo vi puntuaciaqe doša. **1 pùntkură**

3. Prezentisaren, and-e 15-20 rëndură, **Save si e evaluaciaqe itemură? Den eksèmplură vaś kadala itemură.** **8 pùntkură**

E pùntkură avena dine kana:

- a) prezentisarena save si e evaluaciaqe itemură; **4 pùntkură**
- b) xramosarena mangimata vaś duj evaluaciaqe itemură; **2 pùntkură**
- c) vaś o zantrikano koncinùto/ ander; **1 pùntkură**
- d) tumaro xramosaripen si lacho: na si kerde gramatikàlo, leksikàlo vi puntuaciaqe doša. **1 pùntkură**